

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za naše verno ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 3. zvezka.

Zaupno občevanje z Bogom. III. Pogl. Se zaupno ljubeznijo pospešujemo	65
čast božjo in lastno korist	65
Bl. Matija Nazarei, devica 2. reda	67
Odpravljeni prazniki	68
Pričevanje duše za Boga	72
Življenje bl. Krišpina, brata lajika 1. reda sv. Frančiška, družine kapucinske.	
Br. Krišpin, samostanski kuhar v Toljfi	80
Francosko grobišče v Kostanjeviškem samostanu	83
Razlaganje vodila svetovnega tretjega reda sv. Frančiška (Dalje)	87
S kitajskega misijona. (Pismo p. P. Baptista)	90
Iz Beljaka	92
Naznanilo	93
Drobtinice. Kaj početi v stiskah. Ponižnost in poterpežljivost.	93
Sv. Avguštin pravi. Ravno tisti	94
Priporočilo v molitev.	94
Zahvala za vslišano molitev.	95
Za kitajski misijon.	95
Za novo cerkev sv. Elizabete	95
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1912 Mesec sušec ali marcij	96

V GORICI
Narodna Tiskarna
1912.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Praesens effectivum.

(Dalje).

Kaker postaje križevega pota *), tako morejo tudi druge podobe imeti podpise v pojasnilo dogodkov, ki se na njih pred oči stavijo. Za nas so v tem oziru zlasti važne podobe zgodeb sv. pisma, namenjene katehetičnemu poduku v ljudskih šolah. Ravno kar je izešlo pri Herderju v Frajburgu novo izdanje 40 takih podob s podpisi v madžarskem, hervaškem in našem slovenskem jeziku **). Podobe so Jožefa Heinemanna, znane skoraj vse že iz Knechtovih malih „Zgodeb sv. pisma“, ki so tudi v slovenskem, kaker v raznih drugih prevodih, že večkrat izešle pri istem založniku, le da so tu na velikih 44 cm visokih 50 cm širokih listih in živo barvane. Podpisi teh podob so po vsi priliki tudi iz prevodov Knechtove knjižice, dasiravno so tam prav za prav napisi dotičnih poglavji teksta. In prav v tem imamo nekako poterjenje naše misli, da, kar velja za napise spisov, velja po večem tudi za podpise podob. Če je torej sedanjik doveršnega glagola dober v napisu spisa ali poglavja, kaker priznava g. Perušek, bo dober pač tudi v podpisu dotične podobe.

Seveda s tem nočemo terditi, da smejo biti napisi in podpisi vselej čisto enaki v enem kaker v drugem primeru, ker se ne more naslikati vse na eno podobo, kar se more povedati pod enim naslovom. V resnici bi bili podpisi nekaterih naših podob prav za prav le ko napisi dotičnih poglavji popolnoma opravičeni. Tega se bomo prepričali, ko primerimo naše slovenske in hervaške podpise mej sabo in z dotičnimi napisi v poljskem prevodu Knechtove knjižice. Prepričali se bomo pa tudi, da so naši podpisi z doveršnim sedanjikom v več primerih gotovo boljši od hervaških in poljskih. Naštejmo jih torej najprej po verstvi v vseh teh treh jezikih, da podamo ob enem pregled obsega te zbirke tistim, ki bi si jo hoteli naročiti.

1. Stvarjenje sveta. — Stvorenje svijeta. — Stworzenie świata.
2. Kazen za prvi greh. Bog obljubi Odrašenika. — Bog kazni grijeh i obečava Spasitelja. — Pan Bóg karze za grzech. Obiecuje Zbawiciela.
3. Kain in Abel. — Kain i Abel. — Kain i Abel.
4. Vesoljni potop. — Opći potop. — Potop.
5. Noetova zahvalna daritev. — Nojeva žrtva. — Noe wychodzi z korabia i sklada ofiarę.

*) Neki prijazen gospod nas je opozoril, da je mej napisi ruskega „krestnago puti“ v 11. zv. lanskega „Cvetja“ izostalo „XI. stojanije: Hristos prigvoždajetsja ko krestu“ št. XI. stoji namestu XII. pred: „Hristos umirajet na kreste“. V X. stojaniji je pa napačno „lišajetja“ nam. „lišajetsja“.

***) Slovenski naslov zbirke je: »Sveto Pismo v slikah. Štirideset barvastih podob. Najvažnejši dogodki stare in nove zaveze.« — Dobiti v »Kul. Bukvarni« v Ljubljani. Cena v mapi 18 K 50 v.

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXIX. tečaj

V Gorici, 1912.

3. zvezek.

Zaupno občevanje z Bogom.

P. A. M.

III. Poglavje.

Se zaupno ljubeznijo pospešujemo čast božjo in lastno korist.

Premišljujmo te dve resnici bolj natančno, da ju bomo bolj razumeli. Ako se hočemo prepričati, da more edino le naša ljubezen do Boga pospeševati njegovo čast in našo srečo, moramo prej dobro vedeti, kaj je ljubezen. Kaj je torej ljubezen? Ljubezen je neko rahlo nagnenje serca do predmeta, ki ga ljubimo, združeno sè vso silo teže k njej. Verzi kamen v zrak; najprej bo letel v tisti smeri, katero si mu ti dal; kaker hitro pa preneha včinek sunka, bo sè vso svojo težo silil k zemlji. Tako vpliva tudi ljubezen tako močno na dušo, katero je prevzela, da ta ne najde pravega miru v nobenem drugem predmetu, kaker v tistem, ki ga ima za svoje največe dobro. Po njem hrepeni stanovitno kot po svojem težišču, nanj se obračajo vsa njena nagnenja. V tem smislu imenuje sv. Avguštín ljubezen »težo duše«; on pravi: »Moja ljubezen je moja teža: jaz moram iti tja, kamer me ona vleče. Teža teles je njih ljubezen; ona gredo tja, kamer jih vleče njih teža; tako hoče serce kamer ga vleče ljubezen.«

Kaker je zato gotovo, da mi ne moremo svojemu stvarniku boljše služiti, kaker da ga ljubimo, ravno tako gotovo je najboljši način njemu služiti ta, da svoja nagnenja in svoje občutke njemu posvetimo. Nihče pa ne bo tega boljše storil, kaker tisti, ki svojega preljubeznivega Boga prav in priserčno ljubi. Zato sklepam s Hugonom od sv. Viktorja: »Bogu služiti se pravi Boga ljubiti; kedor ne ljubi, ta ne služi, kedor ljubi, ta služi; kedor malo ljubi, služi malo; kedor veliko ljubi, veliko služi.« Otroško zaupanje pa bolj povzdigne in pomnoži to ljubezen, kaker pa ponižen strah, tako da ima duša vsa svoja nagnenja le na Boga obrnjena, kaker tirja popolna služba božja.

Kedo more dvojiti, da je ljubezni lastno pečati se z ljubljanim premetom? Gotovo se pa raje bližamo ljubeznivemu in prijaznemu prijatelju, kaker človeku, ki nam hoče zbuditi le spoštovanje in strah. Ali meniš, da so vredniki radi v bližini prevzetnega in ostrega kneza? Ne! le zato, ker jih veže dolžnost, ali iz samopridnosti in dobičkaželjnosti bodo prihajali k njemu, ne pa iz veselja. Ta sitna odvisnost duha in telesa, ta vedna potreba nase paziti in siliti se, spravi človeka v neko prisiljeno in nenaravno stanje, keterega ne more dolgo prenašati.

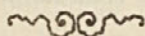
Tisti pa, ki so tako srečni, da imajo milega in prijaznega kralja, ki ima rad, da njegovi podložni zaupno ž njim občujejo, se ne bodo dolgočasili v njegovi družbi, temuč radi cele dni pri njemu ostali. Zato bo tisti, ki si Boga vedno predstavlja kot bitje neskončnega veličastva, ki je celi svet v primeri ž njim manjši in neznatniši kot prah, tisti bo bežal pred božjo pričujočnostjo, ne pa jo iskal. Vse drugače pa se bo obnašal tisti, ki si navadno predstavlja Boga sicer kot neskončno veličastno, pa tudi kot neskončno dobro bitje, kakeršno se nam razodeva v tem, ko nas sprejema za svoje otroke in želi, da ga mi kot svojega pravega očeta častimo, čeravno smo nič pred njim. Koliker bolj tak kristijan spozna, da je njegov Bog velik in vse časti vreden, toliko bolj si šteje v čast, da ga more svojega prijatelja in očeta imenovati. S to častjo, katero mu hoče Bog skazati, je z nepremagljivo silo na Boga navezan. V njegovi družbi ni prisiljen, z nepopisnim veseljem bi bil rad pri njemu cele dni, in čas molitve je zanj kot sladka pojedina.

Sv. Avguštin pravi: »Kedor Boga ljubi, se mu sè zaupanjem bliža, se zaupljivo ž njim pogovarja in se v vseh rečeh

ž njim posvetuje. Ljubezen podeli neko sveto prostost; prostost daje všečnost in všečnost daje zadovoljnost.«

Kaj naj še pristavim? »Da koga ljubimo, je zaupljivost tako potrebna, da za ljubezen ni prostora tam, kjer je strah prevelik.« Tako uči sv. Peter Krizolog. Sklenimo tedaj z besedami sv. Lavrencija Justinjana: »Bog, ki raje hoče, da ga mi ljubimo, kaker pa, da bi se ga bali, je bolj zadovoljen, ako se mu bližamo z veselim zaupanjem in ljubeznivo prostostjo, kaker pa, ko se mu bližamo z boječo podložnostjo in plašljivostjo, kaker sužnji.

To je bilo tudi mnenje velikega aposteljna sv. Pavla, ki pravi v listu do Rimljanov: »Saj niste prejeli duha sužnosti zopet v strahu, ampak prejeli ste duha posinovljenih otrok« in v listu do Timoteja pravi: »Bog nam ni dal duha strahu, ampak moči in ljubezni.« 2. Tim. I. 7.

Bl. Matija Nazarei,

devica 2. reda.*)

Matija je bila rojena leta 1234., hči plemenitih starišev Nazzarei. Že v nežnih letih je sklenila postati Kristusova nevesta; zato je ljubila samoto, molila in prejemala sveta zakramenta. Ko ji je oče pripravljaj ženina, je skrivaj zbežala v samostan, kjer je bila njena sorodnica predstojnica. To ponižno prosi, naj jo sprejme v samostan; ko je pa slišala, da se to ne more zgoditi brez očetovega dovoljenja, je šla v samostansko kapelo, oblekla staro redovniško obleko, si ostrigla lase, pokleknila pred križ in molila: »O moj presladki Gospod, Jezus Kristus, razsvetluj me v ti poskušnji, ki me zadržuje, ko hočem iti v samostan. Gospod, jaz sem tvoja stvar, ti si moj Stvarnik; ti si me storil po svoji podobi in podobnosti, prosim te, ne zapusti me. Veš, da sem iz ljubezni do tebe zapustila posvetno veselje in bogastvo; zavoljo tebe sem zapustila očeta in mater v žalosti in britkosti, samo zato, da bi tebi služila iz vsega serca. V tebe samega zaupam, o Gospod, ker sem tvoja ponižna dekla; daj mi moč, da se vstavim svojemu očetu, ko

*) Po L' Auřeola Serafica 1. Marzo.

me bo hotel spraviti s tega kraja.« Komaj je končala, je že prišel njen oče z velikim spremstvom po njo. Z božjo pomočjo pa ga je pregovorila, da jo je pustil v samostanu. Takrat je bila stara 18 let.

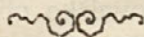
Ko redovnica drugega reda sv. Frančiška se je zatajevala in krotila svojo voljo, da je rada slušala svojo predstojnico in vestno opravljala svojo službo. Po smerti samostanske predstojnice so redovnice njo izvolile za predstojnico. To službo je vestno opravljala 40 let; sama seboj je bila ostra; svoje telo je pokorila s postom, bičanjem in pritergovanjem spanja.

Ko predstojnica pa je skerbela, da so tudi sestre ljubile sveto vboštvo in natančno izpolnjevale sveto vodilo.

Za njeno zelo spokorno življenje ji je Bog dal dar čudeže delati in prerokovati. Te nenavadne milosti so jo pa še bolj ponižale; opravljala je sama vsakdanja hišna opravila, ki jih navadno posli opravljajo.

Bog ji je razodel dan in uro, kedaj bo vmerla. Pred svojo smertjo je poklicala k sebi svoje redovnice ter jim priporočila sveto čistost, pokorščino, redovno vboštvo, zatajevanje in sveto ljubezen. Ko je 40 let opravljala službo samostanske predstojnice, je mirno vmerla 28. decembra leta 1300, v 66. letu svoje starosti. Pokopali so jo v samostanski cerkvi sv. Marije Magdalene, v mestu Matelika na Laškem. Čez 400 let so našli njeno telo nestrohnjeno. Kaker se terdi, se še zdaj večkrat kervavo poti. Papež Klemen XIII. je 27. julija leta 1765. dovolil njeno češčenje; v frančiškanskih cerkvah se obhaja njen praznik 1. marcija.

P. A. F.

Odpravljeni prazniki.

Znaten nemir se je polotil katoliških ljudstev, ko so prišli iz Rima prvi glasovi o določbi sv. očeta Pija X., da se ima število zapovedanih praznikov skerciti. Ta določba je bila izdana dne 11. julija lanskega leta. Osupnili smo, ko smo slišali o nji, saj je prišla čisto nepričakovano. Zakaj, tako smo se nehote vpraševali, zakaj to? Odgovor smo dobili v določbi sami: sv. oče namreč niso terd in brezobziren postavodajavec, temuč povedo vzroke, ki so jih napotili do kakega važnega koraka.

Tako pravijo takoj v začetku omenjene določbe nekako takole: »Cerkvenega reda najvišji varihi in vodniki, rimski papeži, imajo navado, če jih kedaj h temu priganja korist kerščanskega ljudstva, določbe svetih postav dobrotljivo polajšati. Ravno mi sami, kaker se nam je radi spremenjenih časov in javnih družabnih razmer potrebno zdelo že neketere druge reči spremeniti, tako tudi zdaj mislimo, da je radi izrednih okoliščin naše dobe cerkveno postavo glede zapovedanih praznikov treba primerno polajšati. Zakaj obsežne prostore suhe zemlje in morja ljudje zdaj s čudovito naglico preletavajo in po složnejših potih postaja lažji dostop do tistih narodov, ki imajo manjše število zapovedanih praznikov. Tudi je videti, kaker da narasla kupčija in oživela trgovina vsled zadržka pogostnih praznikov nekaj terpi. Slednjič spodbada tudi dan za dnem narasčajoča cena za življenje potrebnih reči, da hlapčevskih del ne pretergajo prepogosto tisti, ki si morajo živež z delom pridobivati.«

Sv. oče torej, kaker vidite, dragi bravci, naštevajo tri vzroke, ki so jih nagnili število zapovedanih praznikov nekoliko skerčiti, za kar so bili tudi večkrat prošeni, kaker samt pravijo, ko pišejo: »Iz teh vzrokov so bile večkrat, zlasti pa v teh zadnjih časih, sveti Stolici poslane prošnje, naj bi se število zapovedanih praznikov zmanjšalo.«

»Ko smo to,« tako pišejo dalje, »prevdarjali sami pri sebi, ki nam je edino le blager kerščanskega ljudstva pri sercu, zdelo se nam je kar najbolj primerno od cerkve zapovedane praznike skerčiti.«

Sv. oče imajo torej pri vsem tem najboljši namen in so prišli do tega sklepa, kaker sami zaterjujejo, »iz lastnega nagiba in po zrelem premišljevanju ter posluživši se nasveta častitljivih svojih sobratov sv. rimske cerkve kardinalov.«

Marsiketeri izmeaj vas, dragi bravci, morda niti ne ve, kako velika razlika glede zapovedanih praznikov je bila do zadnjih časov po širnem katoliškem svetu. Le pomislite! V Italiji in na Španskem jih je bilo 20, pri nas v Avstriji in v južni Nemčiji 16, v severni Nemčiji 12, v Ameriki 6 in na Francoskem samo 4. To je torej precej neenakosti. Če bo pa prišla papeževa določba po vsem kerščanskem svetu v veljavo, bo na ta način dosežena lepa edinost, in se tisti, ki veliko po svetu hodijo, ne bodo več čudili, da se ta ali oni praznik v enem kraju obhaja, v

drugem pa ne. Tudi se oni, ki imajo veliko opraviti s kupčijo in trgovino, ne bodo več mogli po pravici pritoževati, da jih preveliko število praznikov pri njih delu ovira. Ravno tako bodo lahko zadovoljni tudi delavci, ker bodo imeli zdaj več priložnosti služiti si vsakdanjega kruha.

Morebiti si pa eden ali drugi misli: mi ne potrebujemo več dela, ampak več počitka. Kaj naj na to odgovorimo? Menda po pravici lahko terdimo, da mi vsakemu privoščimo potrebni počitek in sv. oče tudi nikjer ne vkažeje, da bi kedo moral na odpravljene praznike delati, oni le nikogar ne silijo h praznovanju. Seveda pa moramo na tem mestu nekaj priznati: da je namreč velik razloček mej tistimi, ki so sami svoji gospodarji, in onimi, ki morajo drugim služiti. Pervi bodo seveda lahko počivali, ako jim bo ljubo, zadnji pa le po dobroti svojih gospodarcev. Ti naj se spomnijo, kolikokrat se je zgodilo, da so bili siljeni delati celo ob zapovedanih praznikih, zdaj bodo imeli vsaj to tolažbo, da ne skrunijo Bogu posvečenih dni, ob enem pa tudi tem večjo pravico, zahtevati od svojih predstojnikov, da jim puste malo število praznikov, ki so se še ohranili, in pa nedelje res tako posvečevati kakor se spodobi, ne pa tako, kakor se je neredkokrat do zdaj godilo, da so mogli k večjemu zjutraj h sv. maši, potem pa celi dan niso nič več za Boga storili, temuč so morali — in to prav pogosto brez prave sile — opravljati hlapčevska dela.

Veliko je pa tudi takih, ki jih nihče ne sili ob nedeljah in praznikih delati, vendar pa komaj dobijo toliko časa, da vjamejo kako suho mašo, ali pa še ne, imajo pa dovolj časa posedati in pogovarjati se po gostilnah, kar se zlasti rado godi, ako je več praznikov zaporedoma. »Le dajmo ga,« tako se tolažijo gotove verste ljudje, »saj bo jutri še en praznik, se bomo že naspali.« In sveta maša? pridiga? blagoslov? — Niti sposobni niso za vse to!

Vprašamo vas, dragi bravci, ali so potem to prazniki? Nikakor ne, temuč najgerši, najumazaniši delavniki!

Skerbno oko sv. očeta je te žalostne razmere moralo opaziti, in vzrok skerčenju praznikov je pač tudi v tem iskati.

Priznamo pa radi vsem tistim, ki sodijo, da je omejenje praznikov žalostno znamenje, da prav pravijo. Gotovo je to žalostno znamenje, ki kaže, da so se ljudje ohladili za Boga in so le za posvetno vneti, da so veliko bolj skerbni za telo kakor

za dušo. Toda vprašamo: kedo je napravil te razmere? sv. oče? — Tudi ke bi jih bil hotel, bi jih v kratkem času svojega vladanja ne bil mogel, pa jih ni in ni ter na kaj takega niti od daleč ne moremo in ne smemo misliti. Sv. oče so le v svoji bistrumnosti spoznali slabosti sedanjega časa in hočejo usmiljeno pomagati s poterpežljivim prizanašanjem in sè zmanjševanjem postav. Ni se pa treba bati, da bodo vsi prazniki odpravljeni, ali morda celo še nedelje. Tako daleč modra prizanesljivost ne more iti in ne bo šla.

Naša dolžnost pa je zdaj, da bomo vsaj to, kar nam je še ostalo, pošteno deržali, da ne postanemo sužnji kapitalistov, ki hočejo imeti same delavnike brez praznikov, brez nedelj, ali pa sužnji svojega gerla, po katerem bi ob nedeljah in praznikih stekel ves težko pridobljeni zaslužek. Obračajmo te dneve Bogu v čast ter sebi v počitek in pošteno razvedrilo.

Neketerim se zdi, kaker da vzroki, ki jih naštevajo sv. oče v svoji določbi, nimajo za vse dežele sveta terdne podlage. Tem radi priterdimo, ne da bi kaj v nasprotje prišli sè sv. očetom, ki so prav za prav sami ravno tistih misli, ker pravijo v isti določbi, naj se škofje obernejo do apostolskega sedeža, ako mislijo, da bi se v njihovih škofijah kateri izmed odpravljenih praznikov še imel ohraniti. Ljudstvo je torej imelo lepo prilžnost povedati svoje misli in želje v tej reči duhovnikom in duhovniki škofom. Tako bi se bilo vse mirno in lepo vravnalo brez razburjanja in surovega udrihanja po sv. očetu in škofih. Ne pozabimo, da je po volji Kristusovi, ki je našo cerkev ustanovil, en sam papež, da ima torej le on pravico praznike postavljati in odpravljati. »Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva,« te znamenite besede je govoril Kristus sv. Petru. »In karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih: in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.« Mat. 16, 19. Te besede bi imele pomiriti vsakega zavednega katoličana; ako ga ne, tedaj si moramo misliti, da mu manjka ponižnosti, da je pozabil na znamenje, ki mu je bilo vtisnjeno pri zakramentu svete birme, znamenje vojščaka Kristusovega. Res je: vojščaki smo, toda ne poveljniki; imamo torej slušati, ne pa zapovedovati. In če bomo slušali, bomo zmagali, kaker za- terjuje modri Salomon, ki pravi: »Pokorni mož bo pripovedoval o zmagi.« Preg. 21, 28.

Pričevanje duše za Boga.

»Glej, nebo in zemlja sta (bivata). Kličeta, da sta narejena zakaj spreminjata se. V tem namreč, kar ni narejeno, ni ničesar, kar ni bilo že, nebo in zemlja pa ste dve reči, ki jih prej ni bilo; prav to (da nekaj nastane, česar prej ni bilo) se imenuje spreminjanje. Kličeta tudi, da se nista sama naredila: zato sva, ker sva narejena, nisva torej bila, preden sva sploh obstala, da bi se mogla sama delati. In glas govorečih je razvidnost. Ti torej, Gospod, si jih naredil, ki si lep, zakaj lepa sta; ki si dober, zakaj dobra sta; ki si, zakaj sta (bivata). Pa nista tako lepa in nista tako dobra in nista tako kaker ti, njiju stvarnik, skomer primerjana, nista ne lepa ne dobra, niti ne bivata. Vemo to, hvala tebi!« (Conf. 11, 4).

Sè vzvišenimi besedami pripoveduje tu sv. Avguštin, kar smo preišljali v zadnjem zvezku; to, da je Bog, dokazuje stvarjenje, posebe lepota, red in namen stvarjenja.

Da je Bog, pa nam še bolj živo dokazuje naša duša, ki ni le najvišje in najpopolniše vseh del božjih, temuč je prava podoba božja. »Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti,« pravi o duši človeški Bog sam; zakaj telo človeško ne more biti podobno Bogu, ki je duh.

Če vidimo že v vseh drugih stvareh, ki so postale na besedo božjo: bodi! spričevavke za bivanje božje, nam to še popolniše in bolj glasno spričuje naša duša, ki je dih Boga samega, najodličniša stvar njegova. Podoba mora biti podobna predmetu, keterega podoba je; podoba daje pravico sklepati na bivanje tistega predmeta in vsaj na neketere lastnosti njegove. In naša duša ni le mertva podoba božja, temuč živa, z močnimi vezmi ljubezni je navezana na Boga; da le pride ime božje do nje, že se začno gibati, oglašati vezi, hitro se spomni svojega stvarnika. Zavesa, ki zakriva človeku stvarnika v naravi, ki ga pa temu, ki kaj misli ne more prikriti, ta zavesa je tanjša, skoro popolnoma odvita pri človeški duši, ki nosi božjo podobno; toliko lažje in jasneje je moč iz duše spoznati Boga.

Iščiva, dragi bravec, v človeški duši Boga; poglejva, kako naša duša dokazuje, da je Bog.

Že ta resnica sama: dušo imamo, nas sili pripoznati neskončnega duha, ko nje stvarnika, ko vir, ki je prišla iz nje, duša.

Za sedaj vzemimo to za resnico, česar se tako ali tako vsak človek zaveda, pozneje enkrat bomo tudi to dokazali — da je namreč razum našega telesa v nas še eno, nevidno duhovno bitje, ki ostane pri vseh telesnih spremembah eno in tisto, ki misli, hoče, čuti, ki oživlja celo telo — duša. Ves človeški rod — razen peščice nevernih, ki razlagajo to, kar mi dušo imenujemo, ko delo telesa, možganov ali živcev — je bil in je še prepričan o tem, da ima človek razen telesa tudi dušo.

Odkod duša? Da je sami nismo vstvarili, je jasno in gotovo; ne da bi mi sami kaj storili, se je zbudila v naši notranjosti in kraljuje v našem telesu. Mora biti torej drugod kje doma. Kje? Dvoje se da misliti. Ali nam jo je dala narava, ali bitje, višje, popolniše od duše, da, neskončno popolno duhovno bitje. To treba dobro prevdariti.

Poglejmo, ali je mogoče, da bi nam narava dala dušo. Ni mogoče to; zakaj višje in popolniše ne more nastati iz nižjega in nepopolnišega. Duh se ne more razviti iz narave, kar je prosto, ne more priti iz tega, kar ni prosto.

Poglej v naravo, kaj te uči? Nikjer v naravi ne najdeš, da bi se višja stvar razvila iz nižje. Iz kamena še nikedar ni postala rastlina ali žival in ne more postati, in iz živali, naj bo še tako v svoji versti razvita in popolna, ni mogoče, da bi postal človek. Razna kraljestva v naravi so strogo ločena drugo od drugega; vsako kraljestvo zase ima svoje verste življenja, naj bo že rudninstvo, rastlinstvo ali živalstvo. V vsakem posameznem vidi prijatelj prirode, kako se lepše in boljše razvije včasih iz menj lepega in menj dobrega. Cvetlice morejo postati žlahtniše, živali popolniše v svoji versti, v naročju zemlje se morejo razvijati rude in dragi kameni v občudovanja vredne oblike. Vse se pa razvija strogo v mejah dotičnega kraljestva; nobena stvar ne preskoči mej kraljestva, ki mu pripada, da bi n. pr. iz stvari brez življenja postala stvar sè življenjem, iz kamena rastlina, ali iz rastline žival, ali iz živali človek.

So sicer stvari, ki so drugim iz višjega ali nižjega kraljestva zelo podobne, so stvari, ki ne ve o njih navaden človek, ali bi jih štel mej živali ali mej rastline ali mej stvari brez vsacega življenja, kaker imamo tudi živali, ki so človeku v tem in onem podobne. Strokovnjak pa ve dobro, kje je njihovo mesto. Take stvari lepo spričujejo, bodi mimogrede omenjeno, da ima vse na svetu svoj postanek in obstanek zahvaliti volji enega bitja,

da se neskončno bogato in popolno življenje tega bitja razodeva stopnjema v popolniših in popolniših stvareh na zemlji.

Višje in popolniše ne more postati iz nižjega in nepopolnišega radi tega ne, ker nihče ne more dati več, ko to, kar ima.

To, kar more kaka stvar storiti, doseči, je vedno v razmerju z lastnostmi in močmi, ki ž njimi dela. Zato je nemogoče, da bi postalo višje in boljše bitje iz nižjega, ali da bi se razvilo višje kraljestvo v naravi iz nižjega, nepopolnišega; zato je nemogoče, da bi se duh razvil iz nature, nemogoče, da bi duša postala iz sveta ali iz telesa našega. Kako bi bilo to pač mogoče? Tvarina, snov je mrtva, brezdalna. Sama iz sebe se ne more gibati, je neprosta. Kako živa in gibčna je pa naša duša! V hipu zleti bogve kam, zaveda se svoje prostosti. In to prosto, živo bitje naj bi postalo iz mrtve narave? Naša duša je duhovna oseba. Ve, da nosi svoje lastno življenje v sebi. Zaveda se tega in govori o sebi, kaker o določenem bitju. Kje najdeš v naravi kaj sličnega? Vse v naravi je sestavljeno, sestoji iz nešteti delov in delcev. Nekaj višjega derži vse vkup; to je pa nad naravo, ni narava sama to, in leto višje daje naravi življenje. Vsa skupina iz nešteti stvari sestavljene narave pa ni v stanu dati postanka duhovnemu, samega sebe se zavedajočemu bitju, duši človeški.

Če torej naša duša ni iz narave postala, mora imeti svoj izvir v višjem, duhovnem bitju, ki ima moč dati duši postanek. Kedor je prepričan o tem in ponosen na to, da ima dušo, je prisiljen po svojem razumu pripoznati, kar terdi sv. pismo, da je dušo Bog vstvaril po svoji podobi. Naj nasprotniki le enega človeka pokažejo, ki je bil prej kedaj žival, pa se je povspel po lastnem ali po prizadevanju drugih od živali do človeka. Potem bi mogel razumen človek priterditi mnenju, da more duh iz narave postati.

Imamo torej dušo, ki jo je Bog vstvaril; duša nam dokazuje, da je Bog. Prav tako nam leto dokazuje čudovito življenje naše duše.

Naša duša se že po svoji naravi zaveda Boga, ta zavest ji je nekako prirojena. Vzemi otroka v naročje, pa mu pripoveduj o ljubem Bogu, ki ga je vstvaril, ki bo otrok enkrat prišel k njemu v nebesa; kako pazljivo te bo poslušal! Sè svitlim pogledom bo zerl proti nebu, kjer misli, da Bog prebiva, in če mu rečeš, da mora lepo moliti, bo rad sklenil ročice ter govoril molitev

za teboj. Pa ga uči kaj družega, kar se bo pozneje tudi naučil; v prvih letih bo imel malo ali nič razuma za take reči. In kaker se obenem sè zavestjo zbudi v človeku misel na Boga, tako ga ta misel tudi ne zapusti vse žive dni. Ta misel in zavest o Bogu je nekako ozračje, ki se giblje v njem naša duša. Tertulijan, stari cerkveni pisavec, goreči branitelj kerščanske vere, imenuje to zavest o Bogu natoren glas duše. V svojem znamenitem spisu, ki brani v njem kerščansko vero zoper pagane, prav lepo dokazuje, da se tudi pagani misli na pravega Boga ne morejo čisto otresi. »Hočete - li, — pravi — da ga dokažem iz njegovih del, toliko in takšnih, ki smo v njih, ki nas vzderžujejo, razveseljujejo, tudi strašijo, hočete-li, da ga dokažemo iz spričevanja duše same? Dasi tudi jo tlači telesna ječa, dasi jo omejujejo napačne naprave, dasi je oslABLJENA po pohotnosti in strasti, dasi je popolna sužnja bila krivim bogovom, ali ko se spametuje, kaker po pijanosti, ali po spanju, ali po bolezni in zadobi svoje zdravje, tedaj imenuje Boga s tem samim imenom, ker je lastno pravemu Bogu. Veliki Bog, dobri Bog, in, kar Bog da, to vsi govorijo. Tudi ko sodnika ga kličejo za pričo: Bog vidi, Bogu izročim, Bog bo povernil. O, pričevanja duše, ki je po naravi kerščanska! In slednjič, ko izgovarja tako, se ne ozira na Kapitoliij, ampak na nebo, pozna namreč sedež živega Boga; Dač torej iz njega izhaja in od zgorej«. (Apolog. 17.).

Dobe se sicer ljudje, ki so več ali menj zaterli v svojem pokvarjenem sercu prirojeno zavest o Bogu, ki govori o njem Tertulijan. Ali nam peščica bogotajcev morda overže naše dokazovanje? Nikaker ne; to so zgolj izjeme, ki zginejo v primeri z milijoni in milijoni spoznavavcev Boga. In ke bi bilo število takih nesrečnih tudi več, kaker je v resnici, bi le še terdne ostale besede slavnega Fenelona: »Čiger oko tebe, o Bog, ne vidi, ta ni nikedar ničesar videl; kedor tebe ne čuti, sploh nima čustva«.

Odkod ta prirojena zavest o Bogu, ki jo imajo vsi ljudje, ki je nihče popolnoma zatreti ne more? Drugače tega ni moč raztolmačiti, kaker tako, da pripoznamo, da je Bog; ta neizbriso v vsako dušo zapisana zavest o Bogu ni nič družega, ko sled mogočne roke božje, ki je dušo vstvarila, je spomin duha na njegov izvir, je nekak daljni odmev stvarnikovih besed: »naredimo človeka po svoji podobi«, ki ga za prvo vstvarjeno dušo podeduje vsaka, ki ga nikedar popolnoma pozabiti ne more. Kar

vsi ljudje v sebi nosijo, ne more biti prevara, temuč resnica — vsi se ne morejo motiti; torej mora biti Bog, duša človeška ga zahteva.

V naši duši pa ne stanuje le prirojena zavest, da je Bog; v duši je tudi, kakor se učeno pravi, »ideja«, misel ali pojem o tem, kar je resnično, dobro in lepo. Duša pa razločuje pri resničnem, dobrem in lepem razne stopinje; ta ali ona stvar je resničniša, boljša, lepša od druge. Lahko in za terdno moremo iz tega sklepati, da mora biti tudi neko najresničniše, najboljše, najlepše bitje. Mora biti neka najvišja, najpopolniša resnica, ki je bila že tu preden je človek začel misliti, ki bo tudi na veke ostala; mora biti neka neskončna dobrota in svetost, ki je določila, kaj je dobro, kaj hudo; neka neskončna popolnost mora biti, ki je z nespremenljivim zakonom določila, kaj je lepo, kaj gerdo. In ta večna resnica, ta večna dobrota in svetost, ta večna popolnost je vsadila idejo, misel resničnega, dobrega in lepega ko nekak odsvit svojega bitja v dušo človeško, vstvarjeno po njeni podobnosti, da ostane nespremenljiva postava, ki po nji mislijo vsi ljudje in vravnavajo po nji svoje življenje.

Da to še bolj sprevidiš, ozri se na нравno postavu in na vest, ki sta takorekoč izraz in nasledek v našo dušo vsajene misli o resničnem, dobrem in lepem, zapisana v notranjosti vsakega človeka; нравna postava in vest ti resnico, da je Bog, zlasti razločno spričujeta.

Kakor hitro pride človek h pameti, že se začne oglašati vest. Vest te skoraj pri vsakem koraku opominja: dobro delaj, hudega se varuj. Silno glasna postane vest, če storiš kaj hudega; ona je res nepristranska sodnica vsega tvojega dejanja in nehanja, hvali, kar je hvale vrednega, graja graje vredno. In vest ima vsak človek, naj bo te ali one vere. Po spričevanju sv. Pavla celo pogubno paganstvo vesti ni moglo zadušiti. Kedo je pa položil vest v dušo vsakega človeka? Kaj dokazuje to, da ima vsak človek ostro sodnico v svoji notranjosti?

Neverni pravijo, da je vest nasledek vzgoje. Otroku pravijo — se že govori o dobrem in hudem, o plačilu ali kazni za eno ali drugo; tako začne otrok razločevati mej dobrimi in hudimi deli, strogo loči drugo od drugega in se slepi s tem, da je postava, zapisana v njegovo dušo. — Da je na vzgoji veliko ležeče, se res ne da tajiti. Ali, če ne bi bilo v človeški duši prirojene zmožnosti za ločitev dobrega od hudega, vsa vzgoja ne

bi mogla ničesar opraviti. Dopovej, če moreš, sleporojenemu razloček mej barvami. Besede bo sicer slišal, razumel te pa ne bo, zato ne, ker ne ve, kaj je to: barva. Tako tudi ni mogoče, da bi bila vest vspeh vzgoje. Poleg tega uči skušnija, da imajo tudi taki ljudje vest, ki niso imeli prav nobene vzgoje.

Drugi so zopet te misli, da je vest sama domišljavost in prevara. Da si more eden ali tudi več njih to in ono samo domišljati, brez vgovora pripoznamo. Toda, da bi se vsi ljudje mogli motiti, temu ni moč priterditi; zato vest ne more izvirati iz domišljije, temuč mora imeti svoj izvir kje drugod. Če bi nas vest le hvalila, ali če bi jo mogli, keder bi se nam zljubilo, iztirati iz svoje notranjosti, bi bilo mogoče misliti, da je ta notranji glas le sad domišljije. Ker nas pa tudi graja, keder smo graje vredni, ker se je popolnoma nihče znebiti ne more, nam leto spričuje, da je glas naše vesti glas višjega sodnika, ki nam natančno oznanja, kaj je dobro, kaj hudo, ki nas po vesti že na tem svetu sodi in obsodi, keder obsodbo zaslužimo. Vest nam dokazuje, da je razun lepega reda v vidnem svetu prav tak lep red v duhovnem svetu, da je glede vsega našega dejanja in nehanja natančno določeno, kaj je prav, kaj ni prav, kaj je dobro, kaj hudo. Kaker spoznamo po telesnih čutilih svet in lep red, ki vlada na njem, tako spoznamo po vesti duhovni svet in red, ki vlada v duhovnem svetu.

Celo pagani so že prišli do tega spoznanja. Veliki Rimljan Cicero pravi: to je bilo zmirom prepričanje vseh resnično modrih, da npravne postave ni izmislil človek, da je niso postavili narodi, temuč da je nekaj večnega, ki se mora po njem ravnati cel svet. Zadnji vzrok njegov je zato Bog, ki zapoveduje in prepoveduje. In ta postava je tako stara, kaker sam duh božji. Zato je postava, ki vse veže, resnica, je duh najvišjega božanstva samega. (De leg. l. 2, c. 4).

Vest in npravna postava, zapisana v vsako človeško dušo, nam prav tako živo oznanujeta Boga, kaker nam ga oznanjuje zvezdno nebo sè svojim redom.

Tako sva, dragi bravec, na kratko spoznala, da je nad nami večno, neskončno popolno duhovno bitje, Bog, ki je vse vstvaril, vse ohranjuje.

Ko zaključek vsega dokazovanja še nekaj!

En človek, kaj ne, se lahko moti; tudi sto ali tisoč ljudi se glede kake stvari more motiti. Če se pa v kakem vprašanju

strinjajo vsi ljudje, bodisi sedaj živeči, bodisi nekedanji, mora biti leto gotovo resnično. Vsi narodi, stari in sedaj živeči so pa poznali in sedaj poznajo neko višje bitje, bodisi, da si mislijo vsemogočnega Boga, kaker mi kristijani, ali da si vstvarjajo svoje malike, ali da častijo skale, drevesa in druge malovredne stvari, skratka: vsi so si mislili in si mislijo neko višje bitje. Soglasje vseh ljudi, vseh časov ne more biti prevara, mora biti resnica. Torej mora v resnici biti neko višje bitje, mora biti Bog, ker za to resnico stoji soglasje vesoljnega človeškega rodu, in ves človeški rod, kaker rečeno, se nikaker ne more motiti v svoji najvažniši zadevi.

Bogotajci so prebrodili cel svet, da bi našli kak narod, ki ne veruje v nobeno višje bitje, ki nima nobenega bogočastja, pa ga niso našli. Vsak narod, naj bo še na tako nizki stopinji omike, časti kakerkoliže po svoje Boga ali bogove. Ni ga naroda, pravi Cicero, tako razberzdanega in divjega, ki ne bi znal, da mora, če prav ne ve katero, pač kako božanstvo častiti.

Neketeri raziskovavci narodov sicer pripovedujejo, da so naleteli na divjake, ki niso ničesar znali o Bogu. Drugi so to poročilo overgli, ker so po natančnem preiskovanju prišli do spoznanja, da imajo tudi taki divjaki svojo vero, svoje bogočastje, dasiravno je to na silno nizki stopinji.

Tega občnega prepričanja celega človeštva o Bogu pa ni moč drugače razložiti, kaker s pripoznanjem Boga; Bog je, in sam Bog, stvarnik duše človeške, je v leto položil to prepričanje.

Vero v Boga so znašli postavodajavci in duhovniki, terde bogotajci. Kako aboten vgovor! Kaker bi bilo sploh mogoče znajti in vsiliti misli duha, čuvstvo serca! Ke ne bi bilo v človeku prirojene misli o Bogu, ke ga ne bi lastno serce sililo k češčenju višjega bitja: ne duhovniki, ne postavodajavci ne bi mogli o Bogu govoriti, in ke bi govorili, jih ljudje ne bi razumeli. Če v duši ni za kako stvar zmožnosti, je vsaka beseda zgubljena, ves trud zastonj.

Verhu tega tiči v tem vgovoru prav taka nesmisel, kaker n. pr. v terditvi: državni vredniki so znašli državo, ali, čerkostavci so znašli tiskarstvo, puškarji smodnik. Prej mora biti država tu, potem imamo še le vrednike, prej smodnik, potem puškar, prav tako prej vera, potem šele nje služabnik duhovnik.

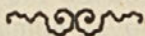
Kar se tiče zakonodajavcev, pa uči zgodovina, da so najstarejši mej njimi: Minos, Solon, Likurg, Numa vero našli pri ljudeh; na njo so se le ozirali pri svojem postavodajanju, niso je pa znašli.

Ravno tako nevtemeljen je vgovor: strah pred raznimi naravnimi prikaznimi, kaker so: germenje, blisk, vihar, potres, smert, je napotil ljudi, da so se jeli zatekati k Bogu ali bogovom. Velike naravne prikazni morejo res versko čuvstvo v človeku zbuditi, povspešiti, vstvariti pa ga nikaker ne morejo. Živali ravno tako opazujejo razne naravne prikazni kaker ljudje, jih še v večji meri čutijo, pa razun strahu ni ničesar opaziti na njih, zlasti nobene vere. Prikazen mine, nobenega vtiska ne zapusti za seboj v živali.

Poleg tega vera ne obstoji v strahu; vera je spoštovanje do Boga, združeno z ljubeznijo. V bistvu imajo vsi narodi tako misel o veri. Vgovor je popolnoma prazen.

Duša naša sama, ki je duh, ki more izvirati le iz neskončnega duha, iz Boga, nam spričuje — to je kratka vsebina povedanega — da je Bog. Ravno to nam spričuje vsaki duši prirojena zavest o Bogu, dalje, »ideja«, misel dobrega, resničnega, lepega, ki je v vsaki duši, nravna postava in vest ter občno prepričanje v vseh časih in krajih v vsako človeško dušo vtisnjeno prepričanje, da je višje bitje, ki ga moramo častiti: vse to je jasno pričevanje duše za Boga.

Sklenimo to razpravo z lepimi besedami nemškega pisatelja Peša: »Kaker daleč sega naša vednost, ni na zemlji rodu, čiger naravni nagon bi težil za tem, da bi zanikaval Boga. Vsi govore, ali po svoje vsaj jecljajo besede: Oče naš, kateri si v nebesih! Tu so silni prirodni pojavi, ki človeka spomnijo višje moči, tam se zemlje sin ozre kvišku k svitlim zvezdam in v vrejenih potih ter v veličastni lepoti nebni teles spozna delo vrejajočega duha nedoumne modrosti. Še večkrat zavest, da je človek potreben pomoči, oberne proseče oko stiskanega zemljana k močnemu rešitelju; ali glas vesti z neodklonljivo oblastjo preti terdnemu zločincu s pogubo, ali obeta skesanemu odpuščenje. Zdaj samo slutnja, zdaj jasno spoznanje, zdaj svetla čista resnica, zdaj hudo skaženi in spačeni nazori. Toda za njega, ki hoče slišati se vedno in povsod jasno in razločno glasi vsega človeštva veroizpoved: resnično, je osebni Bog!«

Življenje bl. Krišpina,

brata lajika prvega reda sv. Frančiška, družine kapucinske.

P. S. Z.

Br. Krišpin, samostanski kuhar v Toljfi.

Po slovesnih obljubah, ki so jih takrat delali takoj po novicijatu, so predstojniki poslali br. Krišpina za kuharja v Toljfo, malo mesto s kakimi štiri tisoč prebivalci v sedanjem času, ležeče bolj proti morju blizu na pol pota od Viterba do Rima. Z njim so poslali v istem času bolehnega p. Petra, da bi si v bolj mehkem morskem zraku vterdil zdravje in bi prevzel dušno pastirstvo pri jetnikih.

Šla sta na pot sredi julija v najhujši vročini. Ni čuda, da je bolehní pater kmalu omagal. Ob potu, še ne ravno daleč od Viterba, se vsede in prosi br. Krišpina, naj ga spravi nazaj v samostan. Ta hiti iskat voznika. Ker so imeli ljudje ravno žetev, ga ni bilo lahko dobiti. Krišpin se poti od hiše do hiše, dokler ne najde vsmiljenega moža, ki je p. Petra naložil na voz in ga spravil v viterbski samostan; br. Krišpin ga je spremil.

Drugi dan je bil zopet na potu v Toljfo. Sedaj sta šla z njim dva brata klerika. Ker je bil pa ravno dan pred praznikom sv. Jakoba, se je br. Krišpin ostro postil ob kruhu in vodi, in drugi dan zopet na čast sv. Ani, materi Marijini. Tovariša ga silita, naj vzame vsaj malo vina, da ne bo opešal na dolgem potu v taki vročini, pa nista ga mogla pregovoriti. Utrujen in lačen je prišel v namenjeni samostan. Pa komaj se je poklonil svojemu novemu predstojniku zasliši znamenje k skupni molitvi in vabilo na bičanje. Br. Krišpin tedaj ni bil dolžan iti k tej spokorni vaji, pa ker je bil silno natančen v izpolnjevanju hišnega reda, je hitel z drugimi na kor.

Kuharska služba, za katero je bil odločen, ni lahko delo: br. Krišpin si je izbral zanj dve vodilni besedi: »Uboštvo in snažnost.« Pazil je, da ni po nepotrebnem trosil, nobene reči pokvaril in pri tem pripravil jedi dobro in okusno. Nobenega truda se ni vstrašil, samo da je bilo v kuhinji in pri rečeh, ki so mu bile izročene vse čisto in snažno. V kuhinji si je naredil alhtarček, ter postavil nanj podobo Marijino, da mu »mati in go-spa,« kaker jo je rad imenoval, pomaga v službi. Za nedelje in

praznike je aljtarček okrasil s cveticami in zelo ga je veselilo, če so prišli kleriki in tam zapeli kako Marijino pesem, ali če je kedo drugi molit prišel k njegovemu aljtarju.¹⁾

Prosti čas je br. Krišpin porabil za molitev; najrajše je klečal pred Najsvetejšim. Z velikim veseljem je stregel pri sv. maši; tu je kar žarela pobožnost njegovega serca.

Čeravno je skrival pred ljudmi svojo gorečnost, se mu je vendar brala pobožnost na obrazu. Bog je že v tem času razodel svojega služabnika svetu po raznih čudežih, ki so se po njem godili. Tu omenimo le dva. V tistem času je nastala v Toljfi neke verste kuga. Neka gospa, dobrotnica samostana, tudi na nji zboli. Prosi p. gvardijana, naj pošlje k nji br. Krišpina, ker na njegovo molitev veliko zaupa. Videla ga je namreč v cerkvi, kako lepo je pri sv. maši stregel. Na povelje predstojnikovo gre Krišpin k bolnici in jo skuša tolažiti. Ta ga pa samo prosi, naj sè svetinjo matere božje pri svojem rožnem vencu na njeno čelo napravi znamenje sv. križa. Br. Krišpin se brani, pa ker ne neha prositi, jo pokriža sè svetinjo in pri tej priči bolnica ozdravi.

V avguštinskem samostanu je močno zbolel pater Čeli, učen bogoslovec in imeniten pridigar. Zdravniki so vse poskusili, da bi ga ohranili pri življenju, pa so nazadnje obupali; pričakovali so, da bolnik kmalu vmerje. V tej sili pokličejo br. Krišpina, naj še on poskusi svojo čudežno moč. Br. Krišpin se prestrašen brani iti duhovniku delat križ na čelo, pa ponižnost se je morala vmekniti pokorščini. Br. Krišpin pride k bolniku, spodbuja ga k zaupanju na Marijo in naredi sè svojo svetinjo bolniku križ na persi; zavoljo duhovniške časti si mu ga ni upal delati na čelo. P. Čeli se takoj čuti boljšega, in čez dva dni že vstane. Zdravnika v Toljfi in Starem mestu (Città Vecchia) sta priznala, da je bilo ozdravljenje po narurnem potu nemogoče in da se je zgodil čudež.

Ravno tako sporočajo pisavci življenja našega blaženega, kako je ozdravil nekega nekerščansko živečega urednika telesne boleznii in ga spreobernal k pobožnemu življenju in kako

¹⁾ Nekaj sličnega delajo še v našem času žene in dekleta v ljubljanski tobačni tovarni. Tudi te imajo v vseh večih dvorauh, kjer delajo, lepe slike in kipe matere božje, presv. Serca Jezusovega, sv. Antona Pad. in druge, kjer v prostem času molijo in prepevajo in tako kaj lepo živijo po izreku: »Moli in delaj!« Posebno lepo opravljajo šmarnice.

je rešil v tem času kapucinskega patra revmatizma, ki mu je že več let delal hude bolečine.

Pa svetnika ne naredijo čudeži, ampak sveto življenje. Zato moramo pogledati, kakšno je bilo v tem času Krišpinovo no tranje življenje; to je namreč jedro svetosti.

Br. Krišpin je bil ponižen, zato je hodil k bolnikom le iz pokorščine na predstojnikovo povelje. Molil je zelo veliko, večkrat ves utrujen dolgo v noč. Ko je razsajala kuga, je prosil Boga vsmiljenja in se cel tisti čas, razen praznikov, postil ob kruhu in vodi. Da bi jezo božjo potolažil, se je zelo močno bičal vsako noč, večkrat do kervi. V tem je šel celo predaleč. Naredil si je namreč posebne verste bič sè špičastimi žreblji in razbitim steklom na koncu v vozle vpletenim. Dolgo je prosil za dovoljenje, da se sme s tem bičem bičati. Dobil je dovoljenje za petke v mesecu marciju.

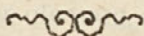
Pervi petek vzame ta grozni bič, se tepe ž njim in prosi: »Prizanesi Gospod, prizanesi svojemu ljudstvu!« Kmalu se ves kervav in onemogel zgrudi na tla. In rane, ki si jih je naredil, se niso hotele zaceliti; še hujšale so se in br. Krišpin se je moral izročiti zdravnikom in nekaj tjednov zelo terpeti, predno je okreval. Nadalje mu je bilo prepovedano še kedaj rabiti tisti bič. In br. Krišpin je priterdil sè svojo navadno veselostjo: »Dacče moj, malo premočno sem tolkel.«

Verh spokornih del je br. Krišpin goreče prosil tudi Marijo za pomoč in nanjo stavil neomejeno zaupanje. Preden je šel k bolnikom je prosil svoje višje, da bi smel vzeti sè seboj košarico sadja in drugih jedi. In vse je prej postavil pred Marijini altar ter jo prosil: »O presveta devica! Blagoslovi to sadje, ki je nesem bolnikom in stori, da jim bo pomagalo.« In pomagalo je, tako da so ljudje navadno rekli: »Čemu zdravniki in lekarne? Sadje br. Krišpina je boljše, ko vsa zdravila.«

Kuga je v Toljfi prenehala; ljudje so bili prepričani, da jim je br. Krišpin največ pomagal sè svojo priprošnjo. Kar je bilo dobrih, so br. Krišpina ljubili, priporočali so se mu v molitev in ga vprašali za svet, hudobni so se mu pa vmikali. Če so ga zagledali igravci, so hitro pobrali karte in kocke in zbežali. Nekega dne so se neki delavci sperli z mestnimi stražniki in se začeli tepsti. Slučajno zagledajo od daleč br. Krišpina, ko je prihajal. Hitro se razidejo na vse strani. P. Peter, ki je ozdravel in je pozneje prišel za br. Krišpinom v Toljfo, je to videl in je

pripovedoval doma: »Ta brat več duš pridobi sè samo svojo pričujočnostjo, kaker jaz sè vsem pridiganjem in spovedovanjem na misijonih.«

Res si je br. Krišpin sè svojim svetim življenjem v Toljfi pridobil splošno spoštovanje. Ko so ga pri kapiteljnu predstojniki predstavili v Rim, so v Toljfi zelo prosili, naj ga pustijo tam, pa odločeno je bilo in brat Krišpin je na tihoma odšel v Rim, kaker hitro je dobil povelje svojih višjih.

Francosko grobišče v Kostanjeviškem samostanu.

Lansko leto je izešla v Parizu znamenita, z mnogimi podobami okrašena knjiga, kjer razni francoski pisatelji prav lepo pišejo o našem cesarstvu; imenuje se »Visions d'Autriche. Impressions et recits« in obsega kakih štirinajst raznih spisov. Mej njimi ima eden naslov »Un sepulcre Français au Monastère de Castagnavizza«; spisal ga je neki Raymond Lécuyer. Gotovo bo mikalo naše brave izvedeti, kaj pripoveduje francoz svojim rojakom o naši Kostanjevici in francoskem grobišču pod našo samostansko cerkvijo. Spisu ste dodani dve majhni podobi; ena kaže Gorico, kaker se vidi iz našega samostana (ali prav za prav, kaker se je videla pred nekaj leti; mejtem se je sezidalo precej novih hiš na prostoru mej Kostanjevico in mestom). Na drugi podobici so videti neketere hiše goriške »Pristave« sè znamenjem Kostanjeviške Matere božje. Podpis »Castagnavizza« je napačen, ker je to le kraj, kjer se začne cesta iz Pristave na Kostanjevico. Neketere pomote so tudi v spisu samem; vender smo jih pustili nepopravljene, ker hočemo le pokazati, kaj in kako francoz piše o Kostanjevici in grobišču na nji. Komer bi šlo za polno resnico, naj primeri s pričujočim naš popis v 23. in 24. tečaju »Cvetja«. Lécuyer torej tako piše:

*

* *

Sredi obraščenega grička, ki se vzdiguje nad sončno Gorico in pesniško Soško dolino, molí iznad zelenja in brajd veli-

cega verta kvišku frančiškanski samostan Kostanjeviški svoje belo zidovje ter zvonik svoje cerkve. Tamkaj, v izgnanstvu počivajo trije knezi in tri kneginje francoske hiše; tam imajo Karel X., vojvoda Angulemski, grof Šambord svoje rakve.

...Da pridemo gori v frančiškanski samostan, moramo na poziv postrežnega voznika spodaj ob precej napetem porbočju zapustiti zastareli voz, ki nas je pripeljal. Konj, vprežen ob strani na levo ojesa po navadi kraja, ne bi imel dovolj serčnosti za to plezanje, in kratka ulica, ki moramo skozi njo iti, bi njegovim podkvam dala premalo vsmiljen tlak. Na desno in na levo je nakopičenih nekaj majhnih hiš, druga ob drugi, modrikastih, rožnatih, erdečkastih, zelenkastih s pročelji v vsakdanjih čertah, pa v nepričakovanih prehodih. Poljkna so jim pobarvana, kar se da kričeče. Nekaj ženskih, bosonogih, gre počasi, in ne brez visokosti; na njih temnih glavah, ki jih pisane rute pokrivajo, nosijo lesene škafe s bakrenimi obroči.

V ti italijanski ulici ti je dokaj vpijočih dvogovorov, meisebojnih opazek iz enega okna v drugo, kričanja otrok, ki se igrajo in prepirajo; — ali berž na velikem dohodu, ki vodi v samostan, je mir, sladkost in otožnost samote, somraka, ki nastopa. Sonce, že nizko na obzorju, zavija v pozlačeno meglo daljnje verhe gorâ, mejtem ko oživlja blizu nas že malo zaerjavélo perje velikih kostanjev. V začetku pota prebira ob postajah kaljvarije nekaj starih ženic, zatopljenih v molitev, svoj rožni venec. In mejtem, ko se zmeraj v breg grede bližamo samostanu, — prihaja bolj razločno, bolj doneče do nas v prozornem zraku glas zvona, vbrano bučanje orgelj in melodično gregorijansko petje.

Več ko eno stoletje je, kar je v tem samostanu, ki je bil prej posvečen Karmelu, maršal Marmón (Marmont) dal streho frančiškanom, ki jim je bilo naključje vojske zaterlo zavetje: tako je ta vojvoda Dubrovniški, pomočnik cesarja, potem kralja, po usodi prišel do tega, da je pripravil zadnje prebivališče svojemu zadnjemu gospodu. Verhutega je bilo videti vse po nevidni volji določeno v ti versti okoličnosti, ki so spravile v Gorico, k menihom, telo Burbona, ki je vladal Francijo. Ko so 11. oktobra 1836 telo Karla X. položili v grobnico na Kostanjevici, je bilo treba vzdigniti težko šknil, ki je tam zapirala vhod, zaznamovano z gerbom stare hiše Turnove: štirje cveti lilije so krasili okvir, in na gerbu je bilo videti dvoje žezel z lilijami okrašenih, sličnih žezlu francoskega kralja.

Poleg kapele nad vratni so izklesali na gerb tri francoske lilije, ki spominjajo na visoke mertve, ki jim je Kostanjevica podarila grobno gostoljubnost. Dve majhini deklici, ki se ne bojite teh velikih spominov, tekate po tem kraju teráse in, da bi jima napravil veselje, skuša neki čeden častnik, lepo prepašán v svoji modri uniformi, polastiti se z ostjo svoje gole sablje lepega metulja, ki ga je sonce omamilo na mahu kamna. V cerkvi, kamer stopimo, se opravlja služba na čast Device. Na grobnih škrileh, ki je krit ž njimi sveti kraj, na zmagoslavnihi gerbih, na marmorju, kjer se polagoma zbrisujejo gerbi, slavna imena in spomin odličnih mertvih, klečé berači, katerih pobožno deržanje in slikovito lepoto bi znal ceniti slikar.

Frančiškan, kateremu nas predstavijo, nas hoče peljati v grobišče, ki ga ima v varstvu. Vrata se odpahnejo, nekoliko stopnjic — in že smo v dohodu votline, podzemeljskem prostoru, ki ga razsvetljujejo tri okna z gatri, ki se vidi skozi nje na obširne vinograde, na griče, na veličastno jesen — na življenje.

Menih, ki gre pred nami, odpre železna gaterna vrata ter stopi v ozek hodnik, ki vodi h kraljevim rakvam. Sè skromno lučjo majhine svetilke, ki jo derži v desni roki, sveti na stene, pobeljene z apnom, priproste kaker puščavniške celice: hoče, da vidimo francoske spominike obešene na zid — portrét grofa Šamborda in vence, široke in visoke vence, prinesene pet in dvajset let je tega, od rojalistov naših pokrajin na kersto Henrika V.

Naš vodnik nas opozori na bogastvo teh pogrebnihi poklonitev, teh gagátov*) in biserov in občuduje z odkritoserčnostjo obilnost in razverstitev; méni pač, da se bomo pomudili, da ogle damo popolnost njih dela. Kako bi on, ki se je odpovedal vsemu, morebiti celo domovini, umel, kako je ginljivo tako daleč od Francije, brati imena naših domačih, najti spričevalo čustev, obžalovanja, upanja, ki so pretresala dušo naše dežele. Pod drugim nebom kaker rodnim, na tuji zemlji, se pokaže vsa cena in vsa visokost zvestobe do kneza in do vzora. Ginjen videti blizu ostankov grofa Šamborda znamenja spoštovanja in vdanosti njegovih prijateljev, sem bil še bolj ginjen opazivši mej

*) „gagát“ ali „jet“ černa terda gorska smola, čern jantar, zdaj tudi vlivek iz gumija.

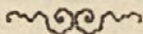
mertvaškimi venci černo marmornato ploščo, kjer je vsekano ime vojvode Blaká. Občudovanja vredni izgnanski dvorjan, ki je bdel ob strani Karla X. do trenutka smerti, spi tu večno spanje blizu grobnice svojega kralja.

Ta grobnica je tesna votlina, ketere skoraj zavzema ves prostor teh šest kerst. O slogu teh kerst ne bomo nič rekli; spodoben je, pa brez velicega značaja; njih oblika, pseudo-klasična, ima zaslugo priprostosti, ki je ti votlini brez olepšave primerna. Da pogled pretresejo in da se vtisne duhu njih podoba, ni li dovolj, da nosijo zapisane te čerke in te številke: »C. X. - L. XIX. - H. V.«? Mej tem, ko menih v tihoti votline izgovarja v nemškem jeziku imena teh francoskih knezov, nas pretresa mraz. Ta tuja razlaga imen naše zgodovine ali ne vzbuja bridkosti revolucij, odpovedanj in izgnanstev?

Na levi počiva Karel X.; poleg njega, njegov sin; nasproti njemu, mladenič ljubljeneč; sin nesrečnega vojvode Beriškega, vojvoda Bordóški, za keterega je bila poslednja misel in poslednji poljub starega monarha — grof Šambórd, v katerem je tradicionalistična Francija toliko časa videla vladarja. Krona je položena na kersto Henrika V. Naš vodnik nam jo hoče pokazati in jo vzame v svoje suhe roke. Ta votlina, slabo razsvetljena, frančiškan, ki derži krono zraven ostankov kralja, ki ni vladal — glej, podoba, ketere plemenito otožnost ter pretresljiva nasprotja bi bil znal samo kak Šatobrián slikati.

... V samostanskem vertu pridemo vun. Lep vert, kjer se terte vspenjajo, križajo njih rozge, obešajo na latne loke svoje težko grozdje, kjer povsodi cvetlice poganjajo, se vzdigujejo, se razcvitajo. Človek naenkrat stopi od smerti v življenje, od kraljevih rakev v obzidje, kjer premišljujejo pobožni samotarji. Tu je, po spominu neke priče, vojvodinja Angulemska vtergala »pasijonski« cvet — eden tistih cvetov, kjer se zdi, da je pod križem, ki ga delajo cvetni listi, ostalo nekoliko božje kervi. Še dandanašnji rastó ob samostanskem zidu slični kelihi, kažoč nežno sestavo svojih kronic in, kaker pomembno znamenje stvarjeno po veličastni in nezavedni rodovitnosti zemlje, se vzdigujejo te pasijonske cvetlice ne daleč od velikih lilij, ki jih zlatí odsvit zahajajočega sonca ...

P. M. B.

Razlaganje vodila svetovnega tretjega reda sv. Frančiška.

P. A. F.

Poglavje I.

(Dalje.)

Vprašanje. Gdo sme sprejet biti v svetovni tretji red?

Odgovor. 1. Gdor je dopolnil štirinajsto leto; mlajše smejo sprejeti ko prosivce, ki lahko obiskujejo skupne mesečne shode tretjega reda.

2. Gdor je lepega vedenja. Ke bi bil prej pohujšljivo živel, mora pohujšanje popraviti se vzglednim življenjem.

3. Gdor je miroljuben. Nevošljivec, opravljivec in sploh vsaki, ki dela nemir in needinost, ni za tretji red.

4. Gdor je terden v katoliški veri in vdan svetemu očetu papežu.

5. Gdor ni vpisan v drugi tretji red, na primer, v tretji red sv. Dominika, in ni ud kakega samostanskega reda.¹⁾

Besede § 2. Omožene naj se ne sprejemajo brez vedenja in privoljenja moža, razen ke bi kazalo drugače ravnati po nasvetu njihovega spovednika.

Vprašanje. Gdaj sme žena stopiti v tretji red brez vedenja in privoljenja svojega moža?

Odgovor. 1. Keder je njen mož nasproten sveti Cerkvi.

2. Keder sovraži tretji red, in bi ji zato ne dovolil vanj stopiti.

Vprašanje. Je potrebno vprašati spovednika sveta, preden gdo stopi v tretji red?

Odgovor. Ni ravno neobhodno treba, koristno je pa vendar za vsakega, zlasti pa za ženo, da se posvetuje sè svojim spovednikom, ki bo odločil, sme li brez vedenja svojega moža stopiti v tretji red ali ne.

Vprašanje. Kako naj se pripravlja, gdor želi stopiti v tretji red?

Odgovor. Preden stopiš v tretji red, posvetuj se sè svojim spovednikom; ako ti spovednik dovoli, oglasi se pri predstojniku (prednici) bližnje skupščine (podružnice). Ta ti bo

¹⁾ S. C. Indulg 16. Jul. 1887.; 31. Jan. ad 4. et 5. 9.

sam razložil namen, korist, dolžnosti, pravice, in dobrote tretjega reda ter ti povedal, gđaj moreš biti sprejet. Tri dni pred sprejemom opravljaj duhovne vaje, ako vtegneš, in naredi veliko ali dolgo spoved, ako ti spovednik svetuje. Na dan preobledenja pristopi pobožno k svetemu obhajilu z namenom vdeležiti se popolnega odpustka, ki je podeljen za sprejem.

Vprašanje. Kje in kako sprejemajo nove ude?

Odgovor. 1. V tretji red pravilno sprejemajo očitno v cerkvi, pri mesečnem shodu in sicer enkrat na leto, na primer na praznik našega sv. očeta Frančiška Serafinskega (4. oktobra) ali 16. aprila ali pa drugi primeren dan v letu.

2. Sprejemajo po obredniku, ki predpisuje, da naj bo oltar skupščine za to priliko primerno okrašen. Voditelj nagovori pričujoče verne ter jih spodbuja in vnema za tretji red.

3. Po stari navadi se da novemu udu ime kakega svetnika ali svetnice, da ga posnema. Tako redovno ime si vsaki lahko tudi sam izbere.

4. V posebno knjigo in v vodilo zapiše voditelj kerstno in redovno ime, priimek, ter dan in leto sprejema.

Redovna obleka.

Besede § 3. »Sprejeti v red naj nosijo, kaker je navada, škapulir in pas; ako ne bodo nosili, naj izgubé redu podeljene milosti in pravice.«

Vprašanje. Kako obleko je predpisal sv. Frančišek udom tretjega reda?

Odgovor. Sv. Frančišek je predpisal sivkasto ali pepelnato obleko. Papež Inocencij XI. je obleko tretjemu redu bolj natanko določil, in sicer za tretjerednike do pete dolgo suknjo iz erjave ali sivkaste volne z visokim ovratnikom brez kapuca, pas z vozli, frančiškanski rožni venec Matere božje sedmeregga veselja in frančiškanski plašč, ki ima biti erjav ali pa sivkast. Tako so oblečeni samostanski tretjeredniki.

Za tretjerednice je določil ta papež pepelnato volneno suknjico, ki pokriva gornjo obleko, černo ruto za na glavo, pas in plašč (kaker »havelok«) brez kapuca.

To je velika ali slovesna obleka svetovnega tretjega reda. Današnje dni smejo tretjeredniki to obleko nositi: 1. pri mesečnih shodih, 2. pri cerkvenih procesijah in pri pogrebu. Ako imajo svoj križ, gredo pred duhovščino za vsemi zavodi in cerkvenimi bratovščinami, 3. v nji smejo mertvi ležati in pokopani biti.

Iz te velike redovne obleke je pozneje postal veliki škapulir, to je čez dva metra dolg in do pol metra širok kos erjavega ali pepelnatega sukna z luknjo na sredi, da so ga čez glavo potegnili in sicer tako, da je visel na herbtu in na persih, čezenj so potegnili pas.

Namestu tega velikega škapulirja je prišel v navado majhin škapulir, ki ga je že papež Benedikt XIII. odobril¹⁾.

Vprašanje. Kakšen škapulir je sedaj v navadi?

Odgovor. Zdaj je predpisan ko obleka tretjega reda majhin škapulir in pas. Škapulir obstoji iz dveh koščkov erjavega sukna, ki sta prišita na koncih dveh trakov. Ta škapulir sme imeti podobo sv. Frančiška Serafinskega in naj bo nekoliko večji kakor drugi škapulirji²⁾. Traka smeta biti volnena, platnena ali svilnata, črne ali bele barve.

Pas je vervica iz volne ali preje in naj ima tri vozle v čast presvete Trojice ali pet v čast pet ran Jezusovih.

Vprašanje. Kako nosijo škapulir in pas?

Odgovor. Škapulir nosijo na srajci tako, da visi košček sukna s podobo sv. Frančiška na persih, drugi košček sukna pa na herbtu.

Pas nosijo pod gornjo obleko.

Vprašanje. Sme tretjerednik odložiti škapulir in pas?

Odgovor. Ne. Gdor se hoče vdeleževati odpustkov in drugih milosti tretjega reda, mora škapulir in pas vedno nositi do noči in po dnevi. Namesto škapulirja ne sme nositi za to blagoslovljene svetinjice³⁾ in ako je vpisan v kako bratovščino sè škapulirjem, mora z drugimi škapulirji nositi tudi škapulir tretjega reda⁴⁾.

Vprašanje. Sme gdo dovoliti, da ud tretjega reda za nekaj časa ne nosi škapulirja in pasa?

Odgovor. Voditelj, oglednik in vsaki, ki ima pravico voditi svojo podružnico, sme iz pametnega vzroka za nekaj časa to dovoliti.

Vprašanje. Ali se mora vnovič sprejeti v tretji red, kedor že dolgo ne nosi škapulirja in pasa?

Odgovor. Ni ga treba vnovič sprejemati, ako ne nosi ška-

¹⁾ Benedictus XIII. 24. Jun. 1726.; S. C. Ep. et Reg. 20. Sept. 1748.

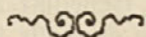
²⁾ S. C. Indulg. 10. Jun. 1886. ad 2.)

³⁾ S. C. S. Officii 16. Dec. 1910.

⁴⁾ S. C. Indulg. 10. Jun. 1868.

pulirja ali pasa zato, ker ga nima, ali tudi iz nemarnosti; tak je namreč še vedno ud tretjega reda.

Ke bi pa gdo iz zaničevanja ali sovraštva škapulir in pas zavergel, ne bi bil več ud tretjega reda, in zato bi ga morali ke bi prosil, vnovič sprejeti, prebiti bi moral leto poskušnje in narediti novo obljubo. (Dalje prih.)

S kitajskega misijona.

(Pismo p. Petra Baptista Turka.)

H. B. J. K.!

Či-švej 4. dec. 1911.

Prečastiti p. provincijalj!
Velecenjeni dobrotniki!

Danes se še posebno živo spominjam na dom in čut dolžne hvaležnosti me sili, da Vam napišem to pismice. Danes je namreč poteklo ravno deset let, odkar sem odpotoval v ta misijonski kraj, kamer me je - upam po sv. božji milosti - vlekla moja želja. Akoravno mi ni bila dana posebna zmožnost za misijonski poklic, pa sem z božjo pomočjo v tem desetletju vendar le mogel nekoliko pomagati pri sv. misijonskem delu v teh obširnih kitajskih misijonih. Delal in storil sem, kar so premogle moje dušne in telesne moči in pa na razpolago mi dana denarna sredstva. Toda dobiti in imeti prepotrebni denar za vsako večjo silo in potrebo, to je bilo za zmožnost napredujočega misijonarskega delovanja še posebna dobrota božja, katera mi je po posredovanju »Cvetja« ter s pomočjo nekaterih preč. patrov dohajala v tako nepričakovani obilnosti. Z ozirom na to se tedaj čutim dolžnega, da se ob sklepu tega desetletja še posebno vljudno zahvalim č. prov. predstojništvu, p. Stanislavu, dr. p. Gvidonu in drugim častitim patrom in lajikom za vso dobrotno pomoč pri iskanju in nabiranju tako obilnih misijonskih milodarov. Ravno tako zlasti sedaj želim, da bi se blagovolila ob sklepu tega srečno doveršenega desetletja tudi vsem mojim miloserčnim velecenjenim dobrotnikom in dobrotnicam naznaniti moja priserčna zahvala. V imenu tega misijona kličem: Bog naj Vam vsem skupaj in vsakemu posebej vsako duhovno in denarno pomoč poverne z obilnimi blagoslovi in milostmi. Ob enem pa Vam vsem te neobdelane misijone

tudi še za naprej najponižneje priporočam v nadaljno podporo in dobrotno usmiljenje. Bog daj, da bi se med pobožnim našim slovenskim narodom razširilo vedno večje dejansko sočutje za spreobračanje in reševanje tega pomilovanja vrednega tristo-milijonskega poganskega naroda. Zakaj le na ta način se more verni slovenski rod Bogu najlepše in najdostojniše zahvaliti za prejeti dragoceni dar sv. vere. Razum tega pa Vi pobožni slovenski verniki tudi nikar ne pozabite, da se morajo zlasti misijonske prošnje in misijonski klici smatrati in ceniti kot klici Gospodovi: »lačen sem, žejen sem, nag sem, brez strehe sem itd.« Veste tudi, kakšno povračilo morejo od Gospoda — prihodnjega Sodnika — pričakovati vsi oni, kateri so se onim klicem vsmiljene skazali, nasprotno pa tudi veste, kako bo Gospod zavergel one, kateri teh klicev poslušali niso. Toraj usmiljenje sebi in drugim v odrešenje!

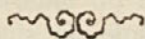
Tu dodam kratek pregled mojega lanskega in letošnjega misijonskega delovanja in h koncu o naši revoluciji.

Kakor veste, sem moral prej več let oskerbovati dva misijonska okraja namreč Kvan-či in Či-švej z obširnim obsegom, kar je zaradi velike oddaljenosti posameznih misijonskih postaj zelo otežavalo vspešno oskerbovanje. Lani meseca junija sem bil slednjič oproščen okraja Kvan-či ter mi je bil izročen le okraj Či-švej, ki je po svojem obsegu nad 100 li dolg in nad 100 li širok. Mnogi katehumeni so se zglasili od vseh strani tega obširnega okraja. Za nje sem sedaj obernil vso možno skerb ter sem jim zdaj tu zdaj tam po njihovem razpoloženju oskerbel začasno ali večmesečno šolo, in sicer na postajah Šia-pa-ho, Lan-či, Lou-sen-kan, tu v Či-švej ter za mesec tudi na mlačni postaji Nien-cè-ngan. Ali s trdom in s previdnim zbiranjem sem jih mogel le toliko dopustiti k sv. kerstu, da je z božjim blagoslovom število mojih kršč. vernikov zdaj ravno 400. Da morem ž njimi imeti posebno veselje in tolažbo, tega ne morem reči. Treba jim bo dati še mnogo opominov, naukov in pokaranj ter preteči bo moralo še par let, da se uterdijo v pravem duhu naše sv. vere. Toda hvala Bogu, preveč mlačni pa tudi niso. Zakaj akoravno so ti moji novokerščenci daleč narazen razkropljeni, vendar je bilo lani in letos do dva tisoč sv. obhajil brez vštetih dolžnostnih vsakoletnih sv. obhajil. Bog pa daj, da se oni za sv. Božjo hrano še bolj vnamejo. Kar se tiče dela sv. Detinstva, je bilo v tem mojem delokrogu za časa zadnjih dveh

let krog 70 poganskih otročičev kerščenih v smertni uri in skoro vsi so splavali v nebesa. Proč verženih otrok smo nabrali osem, tri so sprejeli kristjani, drugih 5 sem poslal ss. Kanosijankam.

Največ upanja za dober misijonski prosep se je pokazalo v okrožjih postaj Šia-pa-ho in Lan-či, ležečih ob obrežju reke Jan-cè-čjan. Zato sem pa tudi v teh dveh letih zlasti za ta dva kraja obernil vestnejše oskerbovanje. Predvsem sem se zavzel za misijonsko postajo Šia-pa-ho, katero namero in željo sem Vam, velecenjeni dobrotniki, že v zadnjem daljšem pismu naznanil. Ondi se je pokazala potreba in velika korist, da se tam sezida vrejena misijonska postaja. To so zelo želeli ondotni verniki in mnogi katehumeni in zaradi njih sem to želel seveda tudi jaz. Skrajna potreba za večje zidanje seveda ni bila, ker je ondi zdaj vseh kerščencev le sedem desetoric, ali zaradi obširnosti onega okrožja in zaradi velikega upanja za bodočnost, so to zidanje misijonske postaje za oni kraj tudi naš preč, mis. škof kot potrebno priznali ter so k temu dali dovoljenje in obljubili pomoč. Zares le z Božjo pomočjo nam se je posrečilo ondi nakupiti najlepši in dovolj obširen prostor na hribčku tik terga. Ves prostor je v manjših oddelkih pripadal osemnajsterim lastnikom. In za nakup vsega prostora sem porabil le nekoliko nad dvesto ligatur. To zdaj nekatere pogane zelo jezi in se hujujejo nad prodajavci pa brez koristi za se in brez škode za nas.

(Dalje prih.)

Iz Beljaka.

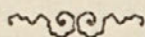
Marsikateri bravec »Cvetja« bo morda mislil, ker se je prej večkrat kaj poročalo o napredku beljaških tretjerednikov in zdaj že delj časa nič, da je bilo tisto navdušenje le trenutno, kaker plapolanje umirajoče sveče, toda motil bi se, kedor bi tako mislil. Začeli smo zdaj z temeljito organizacijo III. reda. Razdeljena je cela občina v okraje, katere nadzoruje en predstojnik. Tako pridejo udje v ožjo dotiko mej seboj, napake pri posameznih se lažje odpravijo, bolniki se obiskujejo in po potrebi in zmožnosti obdarujejo, pri kaki nezgodi ali nesreči se pomaga skupno, da se vse dobro vravna. Duh III. reda, ki je do

sedaj vladal le bolj v cerkvi in notranjščini posameznih, je zdaj nastopil javno in rodil že mnogo dobrih sadov.

Tako smo imeli zadnjo nedeljo grudna, na dan sv. Silvestra zopet sprejetev novih udov. Lepo število jih je bilo, 40, med njimi tudi več uglednih moških, tudi en gospod župnik. Za Slovence je bil pri tej priložnosti slovenski nagovor in veselja žareči obrazi rojakov sobratov so kazali, kako globoko seže v serce beseda Božja v domačem jeziku.

31. sušca, t. j. na cvetno nedeljo bomo imeli zopet sprejemanje, na katero ste povabljeni vsi, ki ste dobre volje in ljubezni polni do naše matere sv. katoliške cerkve! Slovesnost bo po blagoslovu ob dveh; vsi, ki hočejo pristopiti so prošeni, da se prej oglasijo pri vratarju v samostanu oo. frančiškanov v Beljaku.

N. K.

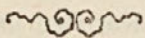

Naznanilo.

Prvi slovenski največji glasbeni praznik bo v dneh 13., 14. in 17. marca t. l., ko bo Glasbena Matica izvajala z ogromnim pevskim in glasbenim materijalom 300 moči prvi slovenski oratorij našega skladatelja patra Hugolina Sattnerja.

A. RAPĚ,

t. č. upravitelj.

Drobtinice.

P. H. R.

Kaj početi v stiskah?

Puščavnik vpraša sv. opata Makarija kako je treba moliti, posebno v stiskah. »Ni treba mnogo besed, odgovori svetnik, temuč zadostuje vzdigniti roké kvišku in reči: Gospod, zgodi se tvoja volja, zgodi se to, kar je Tebi bolj všeč«. V skušnjavah pa reci: »Moj Bog, hiti mi na pomoč«. Bogú je namreč dobro znano, česa potrebujemo.«

Ponižnost in poterpežljivost.

Nič nenavadnega, da ne moremo terpeti pri podložnih besede

ali djanja, ki niso prav spoštljiva. Njih počasnost in njih tudi najmanjša zopernost proti našim naredbam, nas jako jezi.

Je pa zmirom, vsakikrat ta naša jeza, sveta jeza?

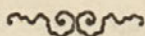
Oh, če dobro vest izprašamo, moramo spoznati da je v takih slučajih dostikrat krivo pomanjkanje ponižnosti, brez kete-re ni poterpežljivosti.

—
Sv. Avguštin pravi:

»Gdor zna prav živeti, zna tudi prav moliti«.

—
Ravno tisti:

»Vse kar Bog pošlje človeku, je dar njegove dobrote. Če mu pošlje srečo, je znamenje, da ga hoče potolažiti; če ga skuša z britkostmi, je opomin, ki mu ga da iz ljubezni«. (S. Aug. epist. 87.).

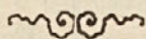

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje III. reda skupščine ljubljanske: Ana Saller, Jožefa Burger, Marija Tavčar, Elizabeta Primožič, Marija Knofler, Frančiška Marovt, Karolina Vindišer, Neža Somrak, Agata Jakun, Apolonija Verhovec, Ana Mušič, Marija Sternišče, Alojzija Gosar, Marijana Kogovšek; kamniške: Anastazija Ivana Vivoda, Franc Anton Škofic, Marija Frančiška Korošec in Jakob Anton Orešnik iz Kamnika, Marija Dominika Kimovec in Katarina Dornik iz Mengša, Ivana Terezija Skodler in Marija Marjeta Boštič iz Velesovega, Marija Terezija Mušič iz Cerkelj, brežiške: Marija Zorko, Marija Ferenčak in Neža Zlobec iz Brežič, Ana Oštir iz Cerkelj, Ana Rožman in Marjeta Krošelj iz Artič, Ana Sluga, Marija Žabkar, Marija Zupančič in Ana Vučanjk iz Dobove, Marija Les, Jera Gramec in Alojzija Cinin iz Čateža, Marija Dreznik z Bizeljskega, Terezija Ferčnik iz Sveč na Koroškem, Katarina Ogorelec in Antonija Vranelčič iz Pišec, Friderek Simonišek, Jera Pajduh, Jakob Černelič, Rok Toplišek, Neža Klakočar, Franc Ban, Terezija Bahč, Marija Omerzel, Alojzija Pintarič in Ana Sotlar iz Zdol.

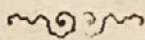
Dalje priporočajo v molitev: neka oseba iz Nove štifte neke malopridne ljudi, ki lažejo in gerdo govorijo in v slabe časnike

pišejo zoper svojega dušnega pastirja, da bi se na priprošnjo Marije Device spreobrnili in bi bil konec te hudobije; neka tretjerednica v poseben dober namen in za srečno zadnjo uro; neki star tretjerednik na Ogerskem za zdravje, ali če ni božja volja, pa za poterpljenje v boleznih in srečno zadnjo uro, priporoča tudi svoja dva sinova, ki sta v Ameriki, in enega sina, ki je »vcavagliji« (?), mlade študente, da bi bili vsi enkrat Kristusovi apostoli, svojega spovednika in dušnega pastirja, celo faro in da bi mogel več ljudi dobiti za tretji red, enega tretjerednika za neko dobro delo, dva zakonska, da bi kmalu prišla v tretji red, in dve tretjerednici za zdravje; neki duhovnik, da bi se neka za celo župnijo zelo važna zadeva na priprošnjo Matere Božje in sv. Antona Padovanskega, vkljub mnogim zaprekam in nasprotovanju hudobnih ljudi, srečno rešila; drugi duhovnik za dar pobožnosti, za pomoč pri podučevanju mladine, za vredno prejetje sv. zakramentov sv. obhajila in sv. birme, za ljubi mir in spreobrnjenje pijanosti, mlačnosti in duhovni lenobi vdanih, posebno zaslepljenih, v nečistost padlih oseb; A. B. da bi mu Bog prizanesel s kaznijo zaradi neprevidnosti v službi.

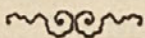
Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo nadalje: Fr. K. M. v neki vojaški zadevi; A. K. da se ji je bolna noga zboljšala; neka tretjerednica, da ji je bilo pomagano, ko je bila v veliki stiski in bi bila imela terpeti škodo v neki denarni zadevi, tudi za mnogo drugih dušnih in telesnih dobrot, ki jih je prejela.

Za kitajski misijon

so nadalje poslali k nam: Anton Oblak (p. Skedenj pri Terstu): 1 K; Štefan Jenko, vikarij v Podgrajah (p. Ilirska Bistrica): 2 K 50 v.

Za novo cerkev sv. Elizabete:

Jakob Bajt (p. Cerčno): 1 K.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1912.

Mesec sušec ali marcij

1. petek kvaterni: spomin sv. suli-lice našega Gosp. J. K.; bl. Matija Nazarejeva, d. 2. r.
2. sobota kvaterna: bl. Anježa Praška, d. 2. r.

3. **nedelja**, 2. postna: sv. Tit, škof.
4. **pondeljek**: sv. Kazimir, sp.
5. **torek**: sv. Janez Jožef Kriški, sp. 1. r. **P. O.**
6. **sreda**: sv. Koleta, d. 2. r. **P. O.**
7. **četertek**: sv. Tomaž Akvinski, sp. c. uč.
8. **petek**: spomin sv. tenčice našega Gosp. J. K.; sv. Janez od Boga, sp.
9. **sobota**: sv. Katarina Bolonjska, d. 2. r. **P. O.**

10. **nedelja**, 3. postna: sv. 40 m.
11. **pondeljek**: sv. Frančiška Rimska, vd.
12. **torek**: sv. Gregor, p. c. uč.
13. **sreda**: sv. Peter Nolasko, sp. bl. Rogerij, sp. 1. r.
14. **četertek**: bl. Peter Trejski, sp. 1. r.
15. **petek**: spomin pet ran našega Gosp. J. K.; sv. Perpetua in Felicita m.
16. **sobota**: bl. Peter Sijenski, sp. 3. r.
17. **nedelja**, 4. postna: sv. Patricij-šk.
18. **pondeljek**: bl. Salvator, sp. 1. r.
19. **torek**: sv. Jožef, zaročnik bl. d. Marije. 'V. O.
20. **sreda**: bl. Janez Pâremski, sp. 1. r.
21. **četertek**: sv. Benedikt, opat.
22. **petek**: sv. Benvenut Ozimski, šk. 1. r. **P. O.**; spomin predrage Kervi našega Gosp. J. K.
23. **sobota**: sv. Peter Damijan, šk. c. uč.

24. **nedelja**, 5. postna (tiha): sv. Gabrijelj arhang.
25. **pondeljek**: Oznanjenje bl. dev. Marije, P. O. V. O.
26. **torek**: bl. Ricerij, sp. 1. r.
27. **sreda**: sv. Janez Damaščen, sp. c. uč.; bl. Peregrin, sp. 1. r.
28. **četertek**: bl. Marka Montegaljski, sp. 1. r.
29. **petek**: Mati božja 7 žalosti; bl. Pavla Gambarara vd. 3. r.
30. **sobota**: bl. Angela Fuljginijska, vd. 3. r. **P. O.**

31. **nedelja** cvetna: bl. Marka Fantucijski, sp. 1. r.

Opomba: **P. O.** pomeni popolnoma odpustek za vse verne v cerkvah treh redov sv. Frančiška.

P. O. pomeni popolnoma odpustek samo za ude 1, 2. in 3. red sv. Frančiška.

V. O. pomeni vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom za 1., in 3. red sv. Frančiška.

6. Jožef prodan v tujo deželó. — Kako su Josipa braća prodala. — Bracia sprzedaję Józefa.
7. Jožef povišan. — Josipovo uzvišenje. — Wywyższenie Józefa.
8. Jožef se dá spoznati. — Kako se je Josip očitovao braći. — Józef doświadcza jescze raz braći i daje się poznać.
9. Jakob pride v Egipet. — Jakob ide u Misir. — Jakób udaje się do Egiptu.
10. Mojzesovo rojstvo. — Mojsije se rodi. — Uratowanie Mojżesza od śmierci.
11. Goreči grm. — Goreća kupina. — Ucieczka Mojżesza i oswobodzenie Izraela.
12. Bog dá deset zapovedi. — Bog daje deset zapovijedi na Sinaju. — Bóg daje dziesięcioro przykazań na górze Synaj.
13. Angel oznani Janezovo rojstvo. — Kako je angjeo *) Gabrijel najvijestio rogenje Ivanovo. — Anioł Gabryel zwiastuje narodzenie świętego Jana.
14. Angel oznani Jezusovo rojstvo. — Kako je angjeo Gabrijel najvijestio rogenje Isusovo. — Aniol Gabryel zwiastuje narodzenie Pana Jezusa.
15. Marija obišće Elizabeto. — Marija pohagja rogakinju svoju Elizabetu. — Marya nawiedza swę ciotkę Elżbietę.
16. Rojstvo Jezusa Kristusa. Pastirji pri jaslicah. — Isus se rodi. Pastiri kod jaslala. — Narodzenie Pana Jezusa.
17. Marija daruje Jezusa v templju. — Isusa prikazuju u hramu. — Ofiarowanie Pana Jezusa w kościele.
18. Modri z Jutrovega. — Mudraci od istoka. — Mędrcy ze Wschodu przybywają do Pana Jezusa.
19. Beg v Egipet. — Bijeg u Misir. — Ucieczka Pana Jezusa do Egiptu.
20. Dvanajstletni Jezus v templju. — Isus od dvanaest godina u hramu. — Dwunastoletni Jezus w kościele.
21. Janez krsti Jezusa. — Ivan krsti Isusa. — Chrzest Pana Jezusa.
22. Jezusov prvi čudež v Kani. — Prvo čudo Isusovo na piru u Kani. — Pan Jezus czyni pierwszy cud w Kanie Galilejskiej.
23. Jezusova pridiga na gori. — Isusova besjeda na gori.
24. Vihar na morju. — Isus utiša oluju na jezeru. — Pan Jezus uśmierza burzę na morzu.
25. Jezus čudežno pomnoži kruhe. — Isus nahrani pet tisuća ljudi. — Nakarmienie pięciu tysięcy ludzi.
26. Jezus prijatelj otrok. — Isus prijatelj djeci. — Pan Jezus błogosławi dziatki.

*) Za šolsko-hervaški prečertani *d* smo postavili tu po staro *gj* (za *dž* iz *dj*).

27. Usmiljeni Samarijan. — Milosrdni Samaritanac. —

28. Izgubljeni sin. — Izgubljeni sin.

29. Jezus obudi Lazarja. — Isus oživi Lazara. — Pan Jezus wskrzesza Lazara.

30. Zadnja večerja. Jezus prorokuje, da ga bo Juda izdal. — Zaisto, zaisto vam kažem: jedan izmegju vas izdat će me. — Pan Jezus ustanawia Najšw. Sakrament.

31. Jezus poti krvavi pot. — Isus na gori Maslinskoj u smrtnoj mucu. — Śmiertelna trwoga Jezusa na górze Oliwnej.

32. Jezusa bičajo. — Kako su Isusa bičevali. — Ubiczowanie Pana Jezusa.

33. Jezusa s trnjem kronajo. — Kako su Isusa trnjem okrunili. — Ukoronowanie Pana Jezusa cierniem.

34 Jezus nese težki križ. — Isus nosi križ. — Pan Jezus dźwiga krzyż.

35. Sedem poslednjih besedi Jezusovih. Njegova smrt. — Isus progovara posljednih sedam riječi i umre. — Pan Jezus mówi siedm ostatnih słów i umiera.

36. Jezusa polože v grob. — Isusov pogreb. — Przebicie ciala Chrystusowego i pochowanie tegoż.

37. Jezus vstane od mrtvih. — Isusove uskršnuće. — Pan Jezus zmartwychwstaje.

38. Jezus izroči Petru najvišjo pastirsko službo. — Isus predaje Petru vrhovnu pastirsku vlast. — Jezus powierza Pietrowi najwyższy urząd pasterski.

39. Jezus gre v nebesa. — Isusovo uzašašće na nebo. — Pan Jezus wstępuje do nieba.

40. Prihod Svetega Duha. — Došašće Duha svetoga. — Duch święty zstępuje na apostołów.

Lepo število raznih napisov ali podpisov! Da bi bili vsi enako dobri, ne moremo zahtevati. Najpripravniši so pač, kateri so najkrajši: „Stvarjenje sveta. Kajn in Abelj. Vesoljni potop itd. Ali taki napisi so lahko presplošni, premalo določujejo dogodbo, ki se pripoveduje, ali naslikana ali narisana pred oči stavi; tako n. pr. „Vihar na morju“ nasproti h. „Isus utiša oluju na jezeru“, p. „Pan Jezus usmierza burzę na morzu“. Po naše bi bilo to: „Jezus pomiri vihar na morju“. Ali ko podpis dotične podobe bi to vender ne veljalo, ker na nji Jezus spi in učenci ga zbujajo; veljati bi moglo ko naslov povesti dogodbe, kar je v resnici v poljski knjižici. Ali kako naj razlagamo v poljščini sedanjik *n e d o v e r š n e g a* glagola? Ali je Jezus res miril (ali pomirjal) vihar? S trajnim dejanjem namreč? Ne! „Surgens i m p e r a v i t v e n t i s e t m a r i e t f a c t a e s t t r a n q u i l l i t a s m a g n a“. Mt. 8, 26. V gerškem tekstu stoji aorist: *ἐπερίμνησεν*, v staroslov. prevodu ravno tako aor.: „zaprêti“, celo v poljskem perfekt doveršnega glagola: „Wstawszy, rozkazał wiatrom i morzu, i stala się wielka cisza“.

(Dalje prih.)